

DÜNYA
BASIN YAYIN VE
TICARET LTD.ORT.

Narlıbahçe Sokak 15,
Cağaloğlu, İstanbul
telefon : 289768 (2 hat)
teleks : 22247 dny-tr

Sayın Özer Kabaş,

Modern Türk resmine doğru bir adım daha atabilmek, sorunları sergilemek amacıyla, gazetemizin sanat sayfasında yayınlanmak üzere bir soruşturma açmış bulunmaktayız. Yanıtınıza şimdiden teşekkür ederiz.

SORULAR

- 1) Modern Türk resmine yol alırken geçmişin eleştirisini, şimdiki durumu, geleceğe yaklaşımı irdeler misiniz?
- 2) Resminizde toplumsal eleştirinin 'mizah'la yoğrulduğu, bu yoldan fantastik bir dünya yaratma amaçlandığı gözleniyor. Bu bağlamda resminizi açıklar mısınız?

Yanıtınızı en geç 1 Mart 1979 tarihine dek, olasıysa, yaptıklarınızdan herhangi birinin fotoğrafıyla birlikte, gazete adresine göndermenizi diler, saygılarımı iletirim.

Selim İleri

Selim

- Biraz da sizin resminizden söz açalım... Resminizde toplumsal eleştirinin 'mizah'la yoğrulduğu, bu yoldan fantastik bir dünya yaratma amaçlandığı gözleniyor. Bu bağlamda resminizi açıklar mısınız?

- Resimde ana anlatım yolu olarak, yer yer, mizahla yoğrulmuş bir toplumsal eleştiri resmi yapmaya çalıştığım doğrudur.

Gittiğim Resim akademisinin son yılında (1962) bu tür resmi gravür dalına ağırlık vererek yapmaya çalıştım. Bu çaba içinde yer yer fantastik öğeler kendiliğinden girdi denebilir.

Şunu açıkça belirtmek isterim ki, 1962'de üniversiteyi bitiren bir sanatçı olarak, o günlerde ülkemizde başlayan değişim ve uyanmaya paralel olarak bir yandan resim yaparken, diğer yandan plastik sanat ortamının dışında oluşan aydın kümelerinin sorun, ürün ve araştırmalarını anlamaya çalıştım. Sinema, tiyatro, edebiyat gibi sanat dalları plastik sanatlarda pek kimsenin aklına gelmeyen tazelik ve cesaretle bazı konuları tartışmaya açmışlardı.

Biz ressam olarak, elimizdeki hazır ustalık şablonlarını ve kendimizi biraz Türkçeye çevirmemiz gerekiyordu. Bu olmadığı takdirde daha ilk sergilerde beğenilen resimlerimiz birer statü veya sınıf atlama sembolü gibi kalabilirdi.

Özü değiştirmeye çalışırken geçirdiğim biçim ve ustalık sıkıntılarını saklamak istemem. Toplumsal eleştiri türünde öz ve biçim sorununu çözümlenebildiği resimler daha sonraki resimler için anahtar oldu. Böyle dönemlerde başarısız resimleri hemen ortadan kaldırmak gerekir. Nitekim öyle oldu.

Fakat belli bir çabadan sonra Türk toplumuna ve çevresine yalın olarak bakmayı becerebilen bir sanatçı için inanılmaz zenginlikte kaynaklar olduğu ortaya çıkar.

Dünyanın en eski yerleşme merkezlerinin olduğu bu topraklarda tarihe iyice yoğrulmuş insan kümelerinin bugünkü değişim süreci içinde bir ressama sunabileceği öz, eğer görülmek istenirse olağanüstü zengindir. Toplumsal içerikli herhangi bir resmin ele alacağı konular büyük ustalık ister. İnsan figürü ve gerçek mekanların belli yorumlar içinde kullanılması, sanatçının ustasının yanında veya Akademilerde öğrendiğinin çok üstünde bir çabayla etüd veya eskiz yapmasını gerektirir. Çünkü konu durağan değildir ve ona resim sanatına yarasır bir biçim zenginliği kazandırmak toplumsal resmin 1920'ler ve 1930'lardan kalmış kalıplarıyla olmaz...

Toplumsal eleştiri daha çok yazı ve karikatürün konusuymuş gibi gelir. Zaman zaman sinemada da görülür. Resim tarihi boyunca da az yapılmıştır. Bu tür resim belli birikimler sonucu yer yer boy gösterir. Benim için de öyle...

Şu anda "Bilginin Yargılanması", "Savaş Kulübü" gibi bazı yergi resimleri oluşturmaktayım. Eskiz döneminde. Onun yanı sıra iki senedir Türkiye'deki deniz yaşamını ele alan, içinde yergi olmayan başka bir 'olumlama' denemesi içindeyim. Zamanı geldikçe eleştirel resimleri güçlendirmek için, sevgimi de yaşatmanın gereğini inanıyorum. Bu zıtlığı bir arada yaşatmazsam yarına inanmak biraz zorlaşabilir.